

VAJAATOIMINNAN PAHENEMISEN MERKKEJÄ

- Potilaalla on hengenhdistusta tai se on pahentunut aiemmasta
- Turvotuksia jaloissa ja/tai vatsalla
- Paino on noussut yli 2 kg 3 vrk aikana tai 5 kg viikossa
- Potilas on uupuneempi kuin tavallisesti
- Verenpaineetason merkittäviä muutoksia (laskua tai nousua)
- Syke on tavallista nopeampi

**HAVAITSEMALLA NÄITÄ MERKKEJÄ JA
REAGOIMALLA NIIHIN ON MAHDOLLISTA
VÄLTÄÄ POTILAAN JOUTUMINEN
SAIRAALAHOITOON.**

**MIKÄLI HAVAITSET MERKKEJÄ SYDÄMEN
VAJAATOIMINNAN PAHENEMISESTÄ, OTA
YHTEYS LÄÄKÄRIIN.**

TÄRKEÄT YHTEYSTIEDOT

Lisämateriaalia

Sydämen vajaatoiminta. Käypä hoito -suositus. Suomalaisen Lääkäriseura Duodecimin ja Suomen Kardiologisen Seuran asettama työryhmä. Helsinki: Suomalainen Lääkäriseura Duodecim, 2017.

www.kaypahoito.fi

Omahoidon ohjauksen sisällöt sydämen vajaatoiminta-potilaan hoitotyössä – hoitotyön suositus, 2018.

<https://www.hotus.fi/omahoidon-ohjauksen-sisallot-sydämen-vajaatoimintapotilaan-hoitotyossa-hoitosuositus/>

European Society of Cardiology -suositukset:
<http://eurheartj.oxfordjournals.org/lookup/doi/10.1093/eurheartj/ehw128>

SYDÄMEN VAJAATOIMINTA- POTILAAN KOTIHOITO

Ohjekortti kotihoidon hoitajalle

MITÄ SYDÄMEN VAJAATOIMINTA TARCOITTAÄ?

Sydämen vajaatoimintaa sairastavan potilaan sydän ei taustasairaudesta johtuen pysty pumppaamaan riittävästi verta elimistön tarpeisiin.

Yleisimpiä taustasairauksia ovat sepelvaltimotauti, sydäninfarkti, korkea verenpaine ja läppäviat.

Sydämen vajaatoiminta on vakava krooninen sairaus, jolle ei ole parannuskeinoja. Ennustetta parantavaa hoitoa kuitenkin on, ja potilaan sitoutuminen hoitoon sekä omahoito ovat erityisen tärkeitä.

SYDÄMEN VAJAATOIMINNAN OIREET

HENGENAHDISTUS

- Voimakas hengästyminen rasituksessa
- Hengenahdistus vaikeutuu makuuasennossa
- Kuiva yskä

(Johtuvat kudosten hapenpuutteesta ja nesteen kertymisestä keuhkoihin.)

NESTEEN KERTYMINEN ELIMISTÖÖN

- Painonnousu (nesteen kertyminen)
- Turvotukset (nesteen kertyminen)
- Tihentynyt virtsaamistarve yöllä (nesteenpoistolääkitys), kokonaisvirtsamäärä kuitenkin pienenee
- Turvonnut tai hellä vatsa (nesteen kertyminen)

MUITA OIREITA

- Väsymys tai pitkittynyt palautuminen
- Heikentynyt rasituksen sieto
- Sykkeen nousu jo pienessä rasituksessa
- Huimaus
- Rytmihäiriöt
- Sekavuus, heikentynyt muisti, masennus
- Ruokahaluttomuus

POTILAAN VOINTI

- Tarkista, ovatko potilaan vointi ja suorituskyky ennallaan. **Kirjaa muutokset.**
 - Sujuvatko kotitoimet entisenlaisesti?
 - Jaksaaako potilas käydä postilaatikolla/kaupassa/laiittaa ruokaa?
 - Millaisen matkan potilas jaksaa kävellä lepäämättä?
- Pystyykö potilas nukkumaan makuulla? Onko potilaan mahdollinen hengenahdistusoire pahentunut, levossa tai rasituksessa?
- Onko ruokahalu ennallaan?

MITTARIT

- Onko paino pysynyt tasaisena?
- Onko turvotuksia?
- Huomioi muutokset verenpaineessa ja sykkeessä. Verenpaine saattaa olla matala lääkityksestä johtuen. Tämä ei yleensä ole vaarallista, mikäli potilaalla ei ole siitä johtuvaa huimausta.
- Onko ruokahalu ennallaan?
- Onko potilas noudattanut vähäsuolaista ruokavaliota?
- Mikäli potilaalla on nesterajoitus, onko hän noudattanut sitä?

LÄÄKEHOITO

- Tarkista, että lääkehoito toteutuu suunnitellusti. Tarkasta ajantasainen lääkehoito viimeisimmästä epikriisistä.
- Onko diureettia- eli nesteenpoistolääkitysannosta tarvetta muuttaa? Kysy ohjeistusta kotihoidon sairaanhoitajalta tai terveydenhoitajalta.

PERUSLÄÄKITYS

Sairauden ennustetta parantavat lääkkeet:

- Beetasalpaajat
- ACE:n estäjät **TAI**
- ATR-salpaajat **TAI**
- ARNI (ATR-salpaaja ja neprilysiinin estäjä)
- MRA (spironolaktoni)

Oireita lievittävä lääkitys:

- Nestepoistolääkitys (l. diureetit)
- Digoksiini ja ivabradiini

**KÄY LÄPI POTILAAN LÄÄKEHOITO, OHJEET
SEKÄ LÄÄKEANNOSTELIJAN KÄYTTÖ.**

**TULEHDUSKIPULÄÄKKEIDEN
KÄYTTÖÄ TULEE VÄLTTÄÄ.**